

Känsligt läge i Honduras

De folkliga organisationerna mobiliserar mot högerens försök att räkna bort deras seger.

Latinamerikagrupperna uppmanar Sverige och EU att agera tydligt inför känsligt läge i Honduras Efter presidentvalet i Honduras i söndags har både den sittande presidenten och oppositionens kandidat utropat sig till segrare. Den redan kritiska situationen i landet riskerar att bli än våldsammare. Latinamerikagrupperna uppmanar Sverige och EU att agera tydligt för att den demokratiska processen i Honduras respekteras och befolkningens säkerhet garanteras.

Söndagens presidentval i Honduras genomfördes i en situation där landets demokratiska institutioner är hotade. Den sittande regeringen med presidenten Juan Orlando Hernández kontrollerar valmyndigheten och röstlängden. Samtidigt har en lag stiftats som hemligstämplar presidentens direkta styrning och kontroll över 16 olika myndigheter, varav en av dem är valmyndigheten.

Valmyndigheten har dröjt ovanligt länge med att informera om den pågående rösträkningen. På måndagen offentliggjordes en första rapport med 56 procent av rösterna. Enligt valmyndigheten leder oppositionens kandidat Salvador Nasralla med 45 procent av rösterna mot 40 procent för den sittande konservativa presidenten Juan Orlando Hernández. Valmyndigheten har meddelat att resultaten kommer att presenteras på torsdag. Båda kandidater har därefter utropat sig till segrare och manat till folkmobiliseringar.

Det ovissa läget riskerar nu att leda till våldsamma konfrontationer i landet. Redan på måndagen hade en stor del av befolkningen samlats framför valmyndigheterna för att begära att valets resultat respekteras och att transparens garanteras.

Sverige, som har valobservatörer på plats i Honduras, bör tillsammans med det internationella samfundet agera tydligt och resolut för människors säkerhet, mana till besinning och respekt för den demokratiska processen. Observatörer från EU har under tisdagen uttalat sig om att det är viktigt att valmyndigheten kommunicerar om valprocessen och resultatet på ett sätt som minskar osäkerheten.

Sociala rörelser och rättighetsförsvarare är särskilt utsatta i Honduras, vilket har påvisats av internationella organisationer och av FN. Latinamerikagruppernas samarbetsorganisationer i landet rapporterar kontinuerligt om hot och mord på grund av konflikter om mark och andra naturresurser. Landsbygdsbefolkningen är särskilt utsatt och oron inför valet har varit stor och förvärrats av valmyndighetens tystnad och militär närvaro i gatorna. Även internationella människorättsförsvarare har hotats och avvisats från landet de senaste dagarna.

Statskuppen som skakade Honduras svaga demokrati år 2009 har följts av en ökad kriminalisering av folkrörelser, större centralisering av makten genom juridiska regleringar och försvagning av demokratiska strukturer.

Efter statskuppen har Honduras haft två presidentval (2009 och 2013) som har varit präglade av våld och korrupta processer. Den nuvarande presidenten Juan Hernández fick makten 2013 och har ställt upp i detta val trots att Honduras konstitution förbjuder omval.

Samtidigt har militären stärkt sitt inflytande över politiken och används för att utföra polisiära uppgifter i syfte att tysta de som är emot regeringen och storföretagens projekt, folkliga rörelser som kräver transparens och rättvisa. Mordet på miljö- och orfolksaktivisten Berta Cáceres i februari 2016 är ett exempel på den straffrihet och repression som är utbredd i Honduras.

Vi uppmanar Sverige och det internationella samfundet att kommunicera tydligt till försvar för befolkningens säkerhet och för att transparens ska genomsyra den pågående valprocessen.

Samtidigt vill vi understryka vår solidaritet med och stöd till de starka och inspirerande gräsrotsrörelserna i Honduras som outtröttligt kämpar för mänskliga rättigheter och ett hållbart samhälle.

Itza Orozco Svensson 171130

Ordförande för Latinamerikagrupperna